

Kohta 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1. Tuotetunniste**

Tuotteen nimi	TIONA® 288
Synonyymit	Titaanidioksidi
REACH-rekisteröintinumero	01-2119489379-17-XXXX
EY-nro	236-675-5
CAS-nro	13463-67-7

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Käyttötarkoitus	Väriaine
Käytöt, joita ei suositella	Vain teollisuuskäyttöön

1.3. Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

<u>Maahantuoja</u>	Cristal Pigment UK Ltd. P.O. Box 26, Grimsby, N.E. Lincs. UK DN41 8 DP tele: +44.1469.571000 fax: +44.1469.553015
---------------------------	---

<u>Business Contact</u>	Cristal Belgium bvba Brielen 9, 2830 Willebroek Belgium tele: +32.3.860.4800 fax: +32.3.860.4801
--------------------------------	---

Lisätietojen saamiseksi ottakaa yhteyttä

Sähköpostiosoite	Regulatory.query@cristal.com
------------------	------------------------------

1.4. Häät puhelinnumero

Häät puhelinnumero	Ympäri vuorokautinen häät puhelinnumero SGS (Europe): + 32 (0)9-575-5555
--------------------	---

Häät puhelinnumero - §45 - (EY)1272/2008**Eurooppa** | 112**Kohta 2: VAARAN YKSILÖINTI****2.1. Aineen tai seoksen luokitus**

Asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [CLP] mukainen luokitus

Tätä seosta ei ole luokiteltu vaaralliseksi asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [GHS] mukaisesti

Tämä tuote ei täytä aineiden ja seosten luokitukselta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisia kriteerejä tuotteen luokittelemiseksi johonkin vaaraluokkaan. Tuotetta koskeva käyttöturvallisuustiedote lähetetään silti pyydyttäessä, koska tuote sisältää aineosan, jolle on määritetty yhteisön työperäisen altistuksen raja-arvo.

Ei vaarallinen

2.2. Merkinnät

Tätä seosta ei ole luokiteltu vaaralliseksi asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [GHS] mukaisesti

Huomiosana Ei mitään

2.3. Muut vaarat

- Ei tunnetta

Kohta 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

Kemiallinen nimi	EY-nro	CAS-nro	paino-%	Asetuksen (EY) N:o 1272/2008 [CLP] mukainen luokitus	REACH-rekisteröintinumero
Titaaniidioksidi	236-675-5	13463-67-7	>80%	-	01-2119489379-17-XX XX

R-lausekkeiden koko teksti on kohdassa 16

Kohta 4: ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1. Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Hengitys	Siirrä henkilö raikkaaseen ilmaan.
Ihokosketus	Iho pestään saippualla ja vedellä.
Joutuminen silmään	Pese runsaalla vedellä. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.
Nieleminen	Huuho suu.

4.2. Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Oireet Ei tunnetta.

4.3. Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Huomautus lääkäreille Hoito oireiden mukaan.

Kohta 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET

5.1. Sammutusaineet

Sopivat sammutusaineet Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

Sopimattomat sammutusaineet Ei tunneta saatavilla olevan tiedon perusteella.

5.2. Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Kemikaalista johtuvat erityisvaarat Tietoja ei saatavissa.

5.3. Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Erityiset palomiesten suojarusteet Palomiesten tulee käyttää paineilmalaitetta ja täyttä sammutusvarustusta.

Kohta 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

6.1. Varotoimenpiteet, henkilösuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Henkilökohtaiset suojoimet Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin. Käytä vaadittuja henkilösuojaimia.

Pelastushenkilökunta Käytä kohdassa 8 suositeltuja henkilösuojaimia.

6.2. Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ympäristöön kohdistuvat varotoimet Katso lisätietoja Kohdasta 12: Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle.

6.3. Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Suojausmenetelmät Estä lisävuodot ja läikkeet, jos on turvallista tehdä niin.

Puhdistusohjeet Kerätään ja siirretään asianmukaisesti etiketöityihin astioihin.

6.4. Viittaukset muihin kohtiin

Viittaukset muihin kohtiin Lisätietoja on kohdassa 13.

Kohta 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1. Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Turvallisen käsittelyn ohjeet Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.

Yleiset hygieniaa koskevat toimintatavat Käsiteltävä hyvän työhygienian ja turvallisuuskäytännön mukaisesti.

7.2. Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Varastointiolosuhteet Säiliö on pidettävä tiiviisti suljettuna kuivassa ja hyvin ilmastoidussa tilassa.

Pakkausmateriaalit Tuote voidaan pakata normaaliin kauppatavaran mukaiseen paperi- tai muovipakkaukseen.

7.3. Erityinen loppukäyttö

Riskinhallintamenetelmät (RMM) Tarvittava tieto on sisällytetty tähän käyttöturvallisuustiedotteeseen.

Kohta 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1. Valvontaa koskevat muuttajat

Kemiallinen nimi	Belgia	Yhdistynyt kuningaskunta	Ranska	Espanja
Titaanidioksidi 13463-67-7	-	STEL: 30 mg/m ³ STEL: 12 mg/m ³ TWA: 10 mg/m ³ TWA: 4 mg/m ³	TWA: 10 mg/m ³ (a)	TWA: 10 mg/m ³
Kemiallinen nimi	Saksa	Italia	Alankomaat	Kreikka
Titaanidioksidi 13463-67-7	Skin	-	-	-
Kemiallinen nimi	Tšekin tasavalta	Tanska	Itävalta	Sveitsi
Titaanidioksidi 13463-67-7	-	TWA: 6 mg/m ³	STEL 10 mg/m ³ TWA: 5 mg/m ³	TWA: 3 mg/m ³
Kemiallinen nimi	Puola	Norja	Irlanti	Ruotsi
Titaanidioksidi 13463-67-7	STEL: 30 mg/m ³ TWA: 10.0 mg/m ³	TWA: 5 mg/m ³ STEL: 5 mg/m ³	TWA: 10 mg/m ³ TWA: 4 mg/m ³ STEL: 30 mg/m ³ STEL: 12 mg/m ³	5 mg/m ³ LLV (total dust)

Johdettu vaikutukseton taso (DNEL)

Hengitys 10 mg/m³

Todennäköinen vaikutukseton pitoisuus (PNEC)

Makea vesi = 0.127 mg/L

Makean veden sedimentti > 1000 mg/kg

Merivesi >1 mg/L

Meriveden sedimentti >100 mg/kg

8.2. Altistumisen ehkäiseminen

Tekniset torjuntatoimenpiteet Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdesta, erityisesti suljetuissa tiloissa.

Henkilönsuojaimet

Silmien/kasvojensuojaus Käytä sivusuojilla varustettuja suojasilmälaseja tai naamiomallisia suojasilmälaseja

Käsien suojaus Käytä suojakäsineitä.

Ihonsuojaus ja Kehon suojaus Sopiva suojavaatetus.

Hengityselinten suojaus Käytä hengityksensuojainta, jos ilmanvaihto on riittämätön.

Ympäristöaltistumisen ehkäiseminen Älä päästä mihinkään viemäriin, maahan tai mihinkään vesistöön.

Kohta 9: FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1. Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**

Olomuoto kiinteä
Olomuoto jauhe
Haju hajuton
Väri valkoinen
Hajukynnys

Ominaisuus **Arvot**
pH 6-10
Sulamis- tai jäätymispiste 1830 °C

Huomautuksia • Menetelmä
 10g/100ml
 Sulamispiste/sulamislämpötila-alue

Kiehumispiste ja kiehumisalue		Tietoja ei saatavissa
Leimahduspiste		Ei sovellu
Haihtumisnopeus		Ei sovellu
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)		Ei sovellu
Syttyvyysraja ilmassa		
Ylin syttyvyysraja:		Ei sovellu
Alin syttyvyysraja:		Ei sovellu
Höyrynpaine		Ei sovellu
Höyryn tiheys		Ei sovellu
Ominaispaino	4.0-4.2	-
Vesiliukoisuus	Veteen liukenematon	-
Liukoisuus (liukoisuudet)		Tietoja ei saatavissa
Jakautumiskerroin		Tietoja ei saatavissa
Itsesyttymislämpötila		Ei sovellu
Hajoamislämpötila		Tietoja ei saatavissa
Kinemaattinen viskositeetti		Tietoja ei saatavissa
Dynaaminen viskositeetti		Tietoja ei saatavissa
9.2. Muut tiedot		
VOC-pitoisuus (%)	Ei mitään	

Kohta 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1. Reaktiivisuus

Reaktiivisuus Ei tunneta

10.2. Kemiallinen stabiilisuus

Stabiilisuus Stabiili suositeltavissa varasto-olosuhteissa.

Herkkyyks mekaanisille iskuille Iskunkestävä.

Herkkyyks staattisen sähkön aiheuttamalle kipinöinnille Ei herkkä.

10.3. Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus Ei mitään normaalityöstössä

10.4. Vältettävät olosuhteet

Vältettävät olosuhteet Ei tunneta.

10.5. Yhteensopimattomat materiaalit

Yhteensopimattomat materiaalit Ei mitään

10.6. Vaaralliset hajoamistuotteet

Vaaralliset hajoamistuotteet Ei tunneta saatavilla olevan tiedon perusteella

Kohta 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

Välitön myrkyllisyys

Hengitys Haitallisena pölynä pitkäaikainen altistus suositusarvoja suuremmille pitoisuuksille voi aiheuttaa haittavaikutuksia keuhkoihin.

Joutuminen silmään	Tietoja ei saatavissa.
Ihokosketus	Titaanidioksidi ei imeydy vahingoittumattomaan eikä naarmuuntuneeseen ihoon.
Nieleminen	Tietoja ei saatavissa.

Tiedot aineosista

Kemiallinen nimi	LD50 suun kautta	LD50 ihon kautta	Hengitys LC50
Titaanidioksidi	> 5000 mg/kg (Rat)	-	> 6,82 mg/L (Rat) 4 h

Ihosityövyttävyys/ihoärsytys	Titaanidioksidia ei ole voitu luokitella ihoa syövyttäväksi tai ärsyttäväksi Euroopan unionin yhteisessä tietojen toimittamismenettelyssä jätettyihin rekisteröintiakirjoihin (REACH) kuuluneiden in vivo -testien tulosten perusteella.
Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys	Titaanidioksidia ei ole voitu luokitella silmiä ärsyttäväksi Euroopan unionin yhteisessä tietojen toimittamismenettelyssä jätettyihin rekisteröintiakirjoihin (REACH) kuuluneiden in vivo -testien tulosten perusteella.
Herkistäminen	Tietoja ei saatavissa.
Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset	Titaanidioksidin tulos oli negatiivinen testattaessa bakteereilla tehtävissä in vitro -takaisinmutaatiotesteissä ja nisäkäsosolujen geenimutaatiotesteissä ja klastogeenisissä testeissä sekä in vivo -testauksessa.
Karsinogeenisuus (syöpää aiheuttavat vaikutukset)	Kansainvälinen syöväntutkimuskeskus on ottanut titaanidioksidin mahdollisesti ihmisille syöpää aiheuttavien aineiden luetteloon (ryhmä 2B). Luetteloon ottaminen perustuu riittämättömään näyttöön karsinogeenisyydestä ihmisille ja riittävään näyttöön karsinogeenisyydestä koe-eläimille. Rotilla tehdyissä elinikäisissä hengitystutkimuksissa ilmakuljetteen hengittyvien titaanidioksidihukkasten on osoitettu aiheuttavan keuhkokasvaimia pitoisuuksilla, jotka aiheuttavat olennaista hiukkasrasitusta keuhkoille ja tästä johtuvaa keuhkojen ylikuormittumista ja tulehdusta. Toisissa koe-eläimissä, kuten hiirissä ja hamstereissa, ei kuitenkaan kehittynyt keuhkokasvaimia vastaavissa titaanidioksidin testeissä. Myöskään ihmisillä tehdyt epidemiologiset tutkimukset eivät viittaa työperäisen titaanidioksidialtistuksen ja syövän riskin yhteyteen.
Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset	Titaanidioksidi ei ole aiheuttanut koe-eläimissä lisääntymisvaikutuksia.
STOT - kerta-altistuminen	Titaanidioksidia ei voida luokitella ihmisten tai koe-eläinten altistuksen jälkeisten merkittävien ja/tai vakavien myrkyvaikutusten puuttuessa.
STOT - toistuva altistuminen	Rottien toistuvat hengitysaltistukset heikosti liukoisille pölyille, kuten titaanidioksidille, johtivat keuhkovaikutteisiin oireisiin, joihin kuuluivat tulehdus ja fibroosi, mutta näitä ei havaittu muissa jyrsijälajeissa, kädellisissä tai ihmisissä vastaavissa olosuhteissa. Tämän vuoksi titaanidioksidin toistuvaa altistusta ei voida luokitella.
Aspiraatiovaara	Ei sovellu.

Kohta 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1. Myrkyllisyys

Ekotoksisuus	Titaanidioksidin välitön vesimyrkyllisyys on alhainen.
---------------------	--

12.2. Pysyvyys ja hajoavuus

Pysyvyys ja hajoavuus Ei helposti biologisesti hajoava. Hitaasti hajoava aine, puoliintumisaika enemmän kuin 60 päivää.

12.3. Biokertyvyys

Biokertyvyys AINE EI BIOKERRY.

12.4. Liikkuvuus maaperässä

Liikkuvuus maaperässä Ei liikkuva.

12.5. PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

PBT- ja vPvB-aineiden arviointi Tämän aineen ei katsota olevan pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen (PBT). Tämän aineen ei katsota olevan erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä (vPvB).

12.6. Muut haitalliset vaikutukset

Muut haitalliset vaikutukset Tietoja ei saatavissa

Kohta 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1. Jätteiden käsittelymenetelmät**

Tuotejäämien/käyttämättömien tuotteiden muodostama jäte Hävittäminen tulee suorittaa sovellettavien alueellisten, kansallisten ja paikallisten lakien ja säädösten mukaisesti.

Likaantunut pakkaus Tämän säiliön epäasianmukainen hävittäminen tai kierrätys saattaa olla vaarallista ja laitonta.

Jätekoodit / jätteet nimitysten mukaan jäteluettelon / AVV Käyttäjän tulee määritellä jättekoodit sillä perusteella, millä menetelmällä tuotetta on käsitelty

Kohta 14: KULJETUSTIEDOT**IMDG**

Oikea laivauksessa käytettävä nimi Ei säädelty

RID**ADR**

Oikea laivauksessa käytettävä nimi Ei säädelty

ICAO (Ilmakuljetus)

Oikea laivauksessa käytettävä nimi Ei säädelty

IATA

Oikea laivauksessa käytettävä nimi Ei säädelty

Kohta 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1. Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Vesivaaraluokka (WGK) hieman haitallinen vesistöille (WGK 1)

Euroopan unioni

Huomioitava direktiivi 98/24/EY työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemisesta työssä käytettävien kemikalien aiheuttamilta vaaroilta

Kansainväliset luettelot

TSCA	Noudattaa
DSL	Noudattaa
EINECS/ELINCS	Noudattaa
ENCS	Ei noudata
IECSC	Noudattaa
KECL	Noudattaa
PICCS	Noudattaa
AICS	Noudattaa
NZIC	Noudattaa

Merkkien selitys:

TSCA - United States Toxic Substances Control Act [Yhdysvaltain myrkyllisten aineiden valvontalaki] 8(b) luettelo

DSL/NDSL - Kanadan kotimaisten aineiden/ulkomaisten aineiden luettelo

EINECS/ELINCS - Inventaire européen des substances chimiques commercialisées existantes /Liste européenne des substances chimiques modifiées

ENCS - Japanin kaupallisessa käytössä olevat ja uudet kemialliset aineet

IECSC - Kiinan kaupallisessa käytössä olevat kemialliset aineet

KECL - Korean kaupallisessa käytössä olevat ja arvioidut kemialliset aineet

PICCS - Filippiinien kemikaalien ja kemiallisten aineiden luettelo

AICS - Australian Inventory of Chemical Substances [Australian kemikaaliluettelo]

NZIoC - Uuden-Seelannin kemikaaliluettelo

15.2. Kemikaaliturvallisuusarviointi

Tälle aineelle ei tarvitse suorittaa kemikaaliturvallisuusarviointia

Kohta 16: MUUT TIEDOT

Käyttöturvallisuustiedotteessa käytettyjen lyhenteiden ja akronyymien selitykset

Merkkien selitys - Kohta 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

TWA	TWA (aikapainotettu keskiarvo)	STEL	STEL (lyhytaikaisen altistumisen raja-arvo)
Suurin sallittu pitoisuus	Raja-arvojen yläraja		

Myöntöpäivämäärä 27-tammi-2015

Muutettu viimeksi 27-Jan-2015

Muutoshuomautus Ei sovellu

Käyttöä koskevat rajoitukset Tämä tuote on teollisuuskäyttöön tarkoitettu pigmentti. Tätä tuotetta ei ole tarkoitettu kulutukseen, kosmetiikkaan, lääkkeisiin eikä lääketieteelliseen loppukäyttöön. Cristal ei tietoisesti myy tuotetta käytettäväksi näihin käyttötarkoituksiin.

Käyttöturvallisuustiedote asetuksen (EY) N:o 830/2015 (REACH) mukaisesti

REACH-rekisteröintinumero (t) tarkoitetut osat 1 & 3 kansi määriä ainetta (t), jotka on saatettu Euroopan talousalueen (ETA) markkinoille Cristal yksiköt. ETA maahantuoja-aineiden Cristal tuotteilla voi olla omat rekisteröintiä velvoitteensa asetuksen (EY) 830/2015 (REACH).

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot ovat parhaan tietämyksemme mukaan oikeita laatimispäivänä. Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä varten, eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi. Tiedot koskevat vain mainittua tuotetta, eivätkä välttämättä pidä paikkaansa, jos tuotetta käytetään yhdessä toisen tuotteen kanssa tai prosessissa, ellei erikseen mainittu tekstissä

Käyttöturvallisuustiedote päättyy